

Universitätsbibliothek Paderborn

**Sermones de Sa[n]ctis Hyemales, Estiuales, De
festiuitatibus Jesu christi, Beate virginis et alior[um]
Sanctor[um] ... Venera[n]di patris, fratris Nicolai deniise
Ordinis Minor[um] de obseruantia ...**

Denisse, Nicolas

[Augsburg], 1510

VD16 N 1513

Primo p[ro]pter app[ro]bata[m] fidei firmitate[m].

urn:nbn:de:hbz:466:1-30625

Her. De scō Petro

dixit ad eū petrus. Pecunia tuæ pecū sit in
peditōne rē. **S**cdo in carnis mortifica
De. Gal. v. Qui ch̄i sūt carnē suā cruci
figerūt cū vicijs z ꝑcupiscentijs. Si ergo
spū Quim? spūz ambulem? Hec ille. In
libro aut̄ clemētis testat̄ petr⁹ q̄l̄ carnē
macerauerit. Panis (inq̄r) sol⁹ mibi cum
oliuis z raro cū olerib⁹ in vsu est: indumē
tū aut̄ h̄ mibi ē qd̄ vides tunica cū pallio.
z h̄ h̄is nihil aliqd̄ req̄ro. **T**ertio ex sp̄i
rituali ad suos affectioe. Nō em̄ carnalis
carnalib⁹ amic⁹ afficiebat s̄ sp̄ialr. Ro.
vij. Qui s̄m carnē q̄ carnis sūt sapiunt: q̄
aut̄ s̄m sp̄i q̄ sp̄is sūt sapiūt. Refert̄ ele
mēs s̄m q̄ h̄ in historia eccl̄astica. q̄ cuz
yxo: petri ad passiōē duceret: ingēti Gau
dio exultauit petr⁹: q̄ eā ꝑpe vocas noie
post eā exclamauit. **S**cōiuz memēto dñi.
Frē cū petronilla filia petri esset clinica:
plurimis discipulis petri in domo sua recū
bētib⁹ trigit. vt tū diceret petro. Cū vni
uersi a te sanētur infirmi: q̄re petronillam
paralytica iacere ꝑmittis: Apl̄s vero ait.
Sic expedit̄ ei. S̄z ne existimes ei colu
mitas: ipossibilitas metis s̄monib⁹ excu
sari: ait ad eā. Surge petronilla z m̄i
stra nob. Et statim surrexit sana. **D**imille
rio autem expleto: iussit eā redire ad gra
barum suū.

Tertiu qd̄ ostendit petru
beatū est inspiratio diuine reuelatiōis q̄ tā
git cū dñs dixit: s̄z ꝑ me q̄ ē in ce. Aug⁹.
Quis ch̄im ꝑ carnē z in carne natū oipo
tent⁹ ꝑris eē filiū sentire potuisset: nisi ꝑ
ti? H̄ ipse ꝑ ꝑ petru nob e celo reuelasset:
Dan. ij. Est de⁹ i celo reuelās mysteria:
celo inq̄. i. in corde puro z incorruptibili ꝑ
petri z eleuato ad deū ꝑ ꝑreplatiōē non
eleuato ꝑ sup̄biā. j. **C**oz. Hos nō sp̄im
huz mundi accepim⁹: s̄z sp̄m q̄ ex dō est vt
sciam⁹ q̄ a dō donata sūt nobis.

Tertiu p̄ncipale qd̄ ostendit b̄m pe
tru laudabile est approbatiōis ma
gnificatio fructuosa: q̄ tangit cū d̄
Et ego dico tū. q̄ tu es petr⁹ z su. h̄ac pe.
ed̄. ec. meā. Et porte infer. nō ꝑualebūt
aduer. eā. Et tibi dabo clauēs regni celo
rū. Et qd̄cūq̄ ligaueris sup̄ terrā erit li. z
in ce. z qd̄cūq̄ sol. sup̄ ter. erit sol. z in cel.
Aug⁹. lib. de ꝑbis dñi. Tanq̄ d̄ct. Q:

tu dixisti mibi. Tu es ch̄is filius dei viui.
z ego dico tibi tu es petr⁹. Hec ille. Ma
gnificat aut̄ approbatio cōfessionis fidei
ipsi⁹ petri in ꝑdictis ꝑbis dñi tripliciter.

Primo ꝑpter approbatā fidei firmitatē.

Scdo ꝑpter declaratā firme fidei securi

Tertio ꝑpter collaraz regni celo (carē.
rū auctoritatem.

Primo ꝑpter approba

tā fidei firmitate qz dixit sibi. Tu es petr⁹

.i. firm⁹ sic dicit̄ a petra. Aug⁹. lib. de ver

bis dñi. Simon q̄ppe antea vocabat̄: h̄

autem ei nomē vt petrus appellaretur a

dño impositū ē. z h̄ in ea figurati signaret

eccl̄iam. Q: em̄ ch̄is petra: petr⁹ popul⁹

ch̄ian⁹: petra em̄ p̄ncipale nomē ē. Jō

petr⁹ a petra: nō petra a petro: qm̄ non a

ch̄iano ch̄is: sed a ch̄io ch̄ian⁹ vocatur

Tu es ḡ (inq̄r) petr⁹. Hec Aug⁹. **D**vere

singulare ꝑulegiū z excellētia dignitatis

in petro q̄ ab ipso ore dñico impositū est

sibi nomē in quo typū ecclesie gerit. Legi

m⁹ ꝑ diuinā reuelatiōē ab angelis factā

noia aliq̄bus fuisse sp̄ialiter imposita: qd̄

nequaq̄ sine magno mysterio factū credi

mus s̄z ad des̄ gnandā quādā sp̄iale ex

cellētia in eo q̄ sic noīabat̄: Sic legi⁹ d̄o

āne baptista. Lu. j. sic de iesu saluatore no

stro. **I**bidē. In scriptura etiā sacra legi⁹

mus mutatiōē nois in aliq̄bus esse: et

etā qd̄ semp̄ etiā factū ē ꝑpter aliquā gra

tā sp̄iale quā a deo cōsecut⁹ est ille cuius

nomē sic mutabat̄. Sicut abraz vocatus

est abraz qm̄ sibi facta est ꝑmissio de sem̄

ne in quo b̄ndicēde erāt oēs gentes terꝝ

re. **Gen. xvij.** Et iacob vocatus est israel:

qz vidit dñm. **Gen. xxxij.** Hoc aut̄ in istis

factū est ꝑ m̄isteriū angelicū. Hoc itaq̄

multo excellentius in petro factū est quia

ab ipso dño dicēte ipsi petro. Ego dico tū

bi quia tu es petrus. i. in fide firmissimus.

Apparuit aut̄ firmitas fidei in petro ma

xime tripliciter. **P**rimo fidez ch̄i fide

liter exponendo. **T**ato em̄ lumine fidei vi

gebat vt doctores legis iudeorū scribas z

phanseos suis predicatiōib⁹ cōfutarēt.

Vñ Act. iij. legi⁹. q̄ cum interro garetur

ab eis inuicem cōgregatis repletus sp̄i

sancto petrus ita cōstanter respōdit. vt ni

hil penitus cōtradidire possent. **H**abet

etiam Actuum. ij. q. statim post receptione spiritus sancti ipsa die penteco. stans petrus ita efficacitate fidei veritate declaravit ut copiosam multitudinem ad cordis compunctionem et veram penitentiam induceret: et baptizati sunt die illa circiter tria milia. Habet etiam Actuum. x. q. loquente petro veritate fidei cecidit spissus sup oes q au diebant verbum. Petrus vtriusq. firmissim? atq. pfundus fuit in fide. **Ubi** Luc. v. dicitur est ei a dno: duc i altu. **Sup** q. vi. Ambrosius? ut habet. xxij. q. j. c. No turbatur. Deniq. rsi alijs imperet ut laxent retia sua: soli raramo petro dicit. Duc in altu h est i pfudu disputationu. Quid em ra altu? q altitudinē diuitiaz sapientie dei videri: scire dei filiu: et pessione diuine generationis assumere. **Secundo** miracula multipliciter faciendo: ogatio em miraculoz attribuit fidei ut sup dixim? in ser. b. siluestri. fecit aut batus petrus miracula xpih? dicit. ut s dicitur est. j. p. but? h. ar. ij. Et pter illos tres modos est alius in secretor. reuelatio: sic patz. Act. v. **Ubi** legit quod reuelauit secreta pscientie ananie et saphire q defraudauerat eccliam. vide ibi. et nota q grauer puniti snt: ppter qd multuz terreti debent defraudatores ecclasticos: rā bonoz. Reuelauit et petrus secreta cordis simonis magi. **Ubi** cu petrus? et paulus introissent ad neronem maleficia simonis detegentes sicut restat secus marcellus et leo papa: dicit simon magus. Ne diuitius patiar huc inimicu picipiam angelis meis ut vin dicent me de isto. **Cui** petrus? Angelos tuos no timeo: s; ipsi me timeo. **Nero** dicit. Aliquid non times simone q deitate sua rebus ondit: et affirmat. **Cui** petrus. Si deitas est in ipso dicat mihi nunc qd cogito: qua cogitatione pus auri bus tuis insinuo. Petrus ergo accedens ad nerone secreto dicit. **Tube** mihi pane dicit: accu affert et occulte dicit: q cum alatus fuisset et petrus eu hnditisset et submanica absco disse: dicit: dicat simo qui se deum facit quid sit cogitatum: quid dicitur: et quid factu. Respondit simo. **Petrus** magis dicat quid cogit ego. **Dixit** petrus: quid cogit et simon me scire docebo dum quod cogitauerit fecero. **Tunc** simon indignatus exclamauit. **Procedat**

canes maximi et deuorent eum. **Subito** autem canes maximi apparuerunt et in petrum impetu fecerunt. Ille vero panem benedictu obrulit: et subito eos in fugam couertit. **Tunc** dixit ad nerone. **Ecce** qste di me nosse quid contra me cogitauerat simon non verbis sed factis. Nam qui p miserat angelos contra me venturos: exhibuit canes ut ostendat se habere no diuinos angelos sed caninos. **Hec** Leo. **Tertio** psecutionem pro fide sustinuit do. **Dultas** enim psecutiones sustinuit a iudeis. **Ut** pater in actib? apostoloru. **Dultas** etiam sustinuit a simone mago. **Ut** habetur in legendis aureis. **Dultas** etiam a nerone sub quo passus est et cruci affixus: quod mouendi gen? sibi p dixerat dno **Joannes** dicit dicens ei. **Cum** esses iunior angebas tunc ambulabas ubi volebas. **Cum** autem senueris extendes manus tuas et alius te cinget ducet q tu non vis: hoc aut dicit significans quia morte esset clarificaturus deū. **Et** cu hoc dixisset: dixit ei. **Sequere** me. **Hec** ibi. **Sequere** inq me ut sic ego pro te: ita et tu moriaris pro me. **Sicut** ego: tu cruce ascende. **Tu** eandem quam ego mortem patere. **Sap. xvij.** Simili pena seru? cu dno afflictus est. **Voluit** tamen pati rect? sed reuersus propt tres causas quas ipse mer assignauit. **Primo** propt honorem dno qui passus est rectus. ad no se reputauit dignum ut sic pateretur. **Secundo** quia christus patiens propter redimendum debuit ad mundum respicere: **Petrus** autem patiens propter celum ad quod rendum debuit ad celum respectum habere. **Tertio** quia christus semper rect? stetit et nunq per peccatu cecidit. **Homo** vero cap: ut mentis in terram defixit et contra deū recalcitrauit. **Augustinus** in sermone. **Hic** est petrus qui dum ad crucez tanq crucifigi discipulus duceret verso se corpore poscens crucifigi passio nem non renuit sed equalitatem dominice crucis declinauit ut ostenderet vniuersis admirande se humilitatis virtutem nouiq mysterij disciplinam etiam inter tormenta seruasse: q securus charissimi prexit petrus ad crucez repul? timore re mortis moriendi ordinem tam acer?

Ber. de sctō Petro

ba in passione q̄sult: Hec Aug^o. Voluit
igit pet^o pati reuersus in cruce: capite vi
delz deorsum et pedibz sursum: qd̄ et toz
cores facile annuerūt cū etiā p hoc grau^o
toz q̄ref. Sicq̄ extensus in cruce gl̄osus
intrauit ad dñm. Eadē q̄q̄ die paul^o q̄
ciuis erat roman^o: nō crucifigi sed capite
trūcari iussus est. De sentētia aut̄ in eos
dara d̄t Dion^o. in eplā ad Tim. de morte
pauli in hec p̄ba: O frater mi timothee si
vidisses agones p̄sumatiōis ip̄oz: defecis
ses quidē p̄ tristitia z dolore: q̄s nō fieret
illa hora q̄n p̄ceptū sentētie egressus i eos
est vt petr^o. i. crucifigeret z paul^o decolla
ret. Vidisses tūc turbas gentiū z iudeoz
p̄uictes eos z expuētes in facies eozum
Adueniēte aut̄ terribili tpe p̄sumatiōis
ip̄oz cū separent ab iniūq̄e ligauerūt colu
mnas mūdi nō vtriq̄ absq̄ frat̄z genitu
z plozatu: Tūc inq̄t paul^o petro: Pax te
ctū fundamentū eccl̄iaz z pastor: outum z
agnoz ch̄il. z petr^o ad paulū ait: Gade i
pace p̄dicato: bonoz morum: mediator: z
dux salutis iustoz. Cū āt elōgassent eos
ab iniūq̄e: secur^o sum magist̄z meū. Nō ei
in eodē loco occiderūt eos. Hec Dio. In
illa āt eadē eplā scribit Dio. q̄ Lemphā
q̄ alio noie plātilla dicta est discipula pauli
post mortē ap̄oz eadē die vidit eos in
trozētes indutos veste pelara z coronas
fulgētes luce radīates habebāt in capiti
bus suis. z prulit velū sanguine cruētatū
et ostendit illud carnifici reuerso q̄ paulū
occiderat z his q̄ cū eo erāt p̄pter qd̄ mlti
effecti sunt ch̄iziani. Ubi est intelligendū
q̄ cū paulus ad locū passōis duceret: in
porra hostiē matronā p̄fara obuiā habu
it. Cui senti paulus ait: Vale plātilla ex
terne salutis filia: Lōmoda mibi velum
q̄ caput tuū regis z inde oculos meos li
gabo z postmodū illud tibi restituas. Qd̄
d̄t sibi tra deret: ridebāt eā carnifices di
centes. Quid isti mago tā preciosum pan
nū tribuis vt ip̄m amittas? In p̄fara etiā
eplā sic lamentat br̄us dionysii^o vi. Quis
dabit oculis nostrz aq̄s z pupillis nostris
fontē lachrymaz vt plozem^o die ac nocte
lumē eccl̄iaz qd̄ extinctū ē. Ecce etem pe
trus fundamentū eccl̄iaz: gl̄ia sanctorū z
ap̄oz z nobis recessit nos orphanos dei

reliq̄t. Paulus quoq̄ gentiū familiar^o q̄
solator: paup̄z defecit nobis et vltimus
nō inuenit: qui fuit pater pat̄z: doctor do
croz: pastor: pastoz: abyssus sapiē: fistula
altisonā: p̄dicator: veritatis: infatigabilē
paulū dico nobilissimū aplm. hic angelus
terrestris z homo celest̄z: imago z sicut
do deitatis. Nos inq̄ inopes z indignos
derelict̄ in hoc mundo p̄ceptibili z mal
gno: ingressus est ad deū suū dñm z am
cum. Hec Dionysius.

Secdo magnificat̄ appro
batio fidei petri ex sup̄positis verbis xpi
p̄pter declaratā firme fidei securitatē: cui
dixit domin^o: Et sup̄ hanc petrā edificabo
eccl̄esā meā: tanq̄. i. firmū z stabile edifi
ficiū Et porte inferi n̄ p̄ualebūt aduersus
eam. Sup̄ hanc petrā inq̄: id est sup̄ hanc
fidei firmitates. Aug^o. lib. de verbis v̄it.
Super hanc petrā quā confessus es: sup̄
hanc petrā quā cognouisti dicens: Tu es
ch̄is filius dei viui. i. sup̄ me iesū filiū dei
viui edificabo eccl̄iam meā. Hec ille. Por
te inferi dicunt peccata: heretic^o z tyanni
Sed hec om̄ia vincit fides Heb. xj. Sā
cti per fidem vicerūt regna. Pater itaq̄
firmitas atq̄ securitas fidei petri de qua
dixerat domin^o Luc. xxij. Simon eccl̄esā
thanas experituit vos vt cribraret sic tri
ticum Ego autē p te rogauī. Petre vt nō
deficiat fides tua: et tu aliquādo p̄uersus
confirma fratres tuos. Ubi habet q̄ fil
des eius multū a diabolo tentata cum di
citur: Ecce sathanas zc. Ubi enim hosti
inuenit locū magis munitū: ibi maiorem
exercet conatū. **Secundo** eius fides a
ch̄isto valde roborata. Qñ dixit domi
nus: Ego autē p te rogauī zc. **Tertio**
eius fides fuit oibus in exemplum datā.
Qñ dicit Et tu atiq̄ p̄uersus zc.

Tertio magnificatur ap
probatio fidei petri p̄pter collatā regni
celoz auctoritatē: cū dicit domin^o: Et tibi
dabo clauēs regni celoz. Et quodcūq̄
q̄ ligaueris sup̄ terrā zc. Augustin^o. Hoc
illi confessio fidei dedit: vt ante clauēs red
gni celoz acciperet q̄ celi ianuās introi
ret. Sz ne q̄ vos fratres de tradis petro